

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Bika-bérház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti ujság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel.
Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal)
1.000.000. vasárnap (6 oldal) 1.500.000 P.

Nagy Ferenc: Moszkvában a magyar békecélok iránt komoly megértést tapasztaltunk, sőt egyes vonatkozásaiban határigényeinkre is támogatást kaptunk

A miniszterelnök beszámolója a nemzetgyűlésen moszkvai útjáról és a szomszédainkhoz fűződő viszonyunkról — Vásáry István lemondott a háznagyi tisztségről

A nemzetgyűlés esztendői ülése iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az egyik páholyban John Haire vezetésével megjelent az angol parlamenti küldöttség is.

Az elnök az ülés megnyitása után bejelentette, hogy Vásáry István lemondott háznagyi tisztségéről.

Hegymegi Kiss Pál képviselő és társai indítványt terjesztettek be, amelyben javasolják, hogy parlamenti bizottságot küldjenek ki az internálások körüli szabálytalanságok kivizsgálására és arra, hogy az internálási rendszerre nézve sürgősen javaslatot tegyenek a nemzetgyűlésnek.

Dobi István földművelésügyi miniszter benyújtotta a telepítéssel és a földreform befejezésének előmozdításáról szóló törvényjavaslatot.

Sulyok Dezső napirend előtti felszólalásában, a Kisgazda Párt határozataként a pártból kifelére felszólított és onnan kizárt képviselők közül 16 nevében bejelentette, hogy új párt alakítását határozta el és körvényt nyújtottak be a Szövetséges Ellenőrző Bizottsághoz a párt működésének engedélyezésére.

A miniszterelnök beszámolója

Ezután Nagy Ferenc miniszterelnök emelkedett szólásra, hogy beszámoljon moszkvai útjáról. Bevezetőben visszaillesztetett a két világháború közötti magyar külpolitikára, majd a következőket mondotta:

— Az ország demokratikus újjáépítésének a külpolitikában is meg kell látszania. Szakítanunk kell az egyoldalúsággal és kelet felé is ki kell építenünk kapcsolatainkat.

— A felszabadulás egy éve alatt kialakultak külpolitikánk gyakorlati irányelvei, keressük az ösztönös baráti kapcsolatokat, a hazánkat felszabadító Szovjet Unióval, majd ösztönösebb demokratikus fejlődésünkkel és békés baráti szándékainkról biztosítottuk a szomszéd népek és az egész emberiség meggyőződését arról, hogy külpolitikánk, szorgalmunkkal és bekeszteretünkkel hasznos tagjai akarunk lenni a nemzetközi közösségnek.

— Az előbb vázolt gondolatmenet az, amely arra bír, hogy a Szovjet Unió kormányától a moszkvai látogatás lehetőségét kérje. A Szovjet Unió kormányának irántunk tanúsított megbeszélése egy csapásra biztosította a magyar kormány és a magyar demokrácia tekintélyét a Moszkvában székelő egész diplomáciai testület előtt.

— A kereskedelmi szerződéssel kapcsolatos textíliázásállításra vonatkozó magyar kötelezettség határidejét fél évvel meghosszabbították. A vasutak helyreállításával kapcsolatban benyújtott 15

millió dolláros számlát a Szovjet Unió kormánya elfogadta. A Szovjet Unió részéről a legteljesebb mértékben biztatást kapott a magyar delegáció mindazonkban a kérdésekben is, amelyek nemcsak a Szovjet Unió, hanem más nagyhatalmak döntésére is tartoznak.

— Az itt tartózkodó angol képviselők bámulattal adóznak Magyarország gazdasági fejlődéséről. Ha igazságtól semmiből a súlyos megterhelés állapotában egy év alatt ennyit produkáltunk, nyugodtan állíthatom, hogy a magyar gazdasági élet gyors fejlődéséhez azok a támogatások, amelyeket moszkvai látogatásunkkal kapcsolatban a Szovjet Unió kormányától kaptunk, (Nagy taps)

A hadifoglyok és deportáltak ügyében azt a kijelentést kaptuk, hogy a hadifoglyokat folyamatosan haza fogják boesítani és kijelentést kaptunk arra nézve, hogy a megszálló csapatokat eszékcentri lozják Magyarország területén. (Lekes taps.) A moszkvai megbeszélések során felvetettük Magyarországi békecélokat is, hogy céljaink eléréséhez a Szovjet Unió támogatását kérjük. A magyar békecélok elsősorban a határainkon kívül élő magyarság jogainak és állampolgári érdekeinek megvédésére irányulnak, de érhetően magukban foglalják az egész magyarság életfeltételei és jövője fejlődése szempontjából nélkülözhetetlen területi igényeit is. (Szűnni nem akaró lekés taps.)

— Arra gondolunk, hogy Magyarország életigényeinek elmelőzése, kielégítésénél hagyása, olyan csapás lenne, amely nemcsak a magyar demokráciát juttatná elviselhetetlen mélységbe, hanem olyan sebet hagyana Délkelet-Európa békéjén, amely minden más kérdést csak üszkösítene, de nem gyógyítana. Elmondhatom, hogy Moszkvában nyugodtan terjeszthetjük elő a magyar békecélokat és azok iránt komoly megértést tapasztaltunk, sőt egyes vonatkozásokban sokban határigényeinkre is támogatást kaptunk. (Hosszantartó lekés taps.) Útat mutatót ebben a Szovjet Unió arra, hogy nagy kérdéseinket másutt is meg kell hallgatni és foglalkozni kell azokkal.

— A második világháború után egy esztendővel ez az eredmény nagy sikernek számít, miben van ennek a sikernek a titka? Elhangzott egy beszéd Moszkvában, amelynek a következők szolgáltak: Magyarországot most új emberek vezetik a demokrácia szellemében és az Magyarország szerencséje, hogy támadtak új emberek. (Nagy taps.)

— Egyes rosszhívatú beállított, sárgal szemben, mondotta a miniszterelnök, kaptunk igen komoly

gazdasági és erkölcsi segítséget politikai céljainkhoz, de ezekért nem kellett adnunk semmit Moszkvában. Egyetlen köztársaság hozta magunkkal, a barátság megszilárdításának, az összefogásnak az erkölcsi kötelezettségét. (Taps.)

— Itt a nemzetgyűlés színe előtt kifejezem a magyar nemzet halálját Szatvin miniszterelnök iránt (a képviselők helyükre felállva lelkes tapsal és dicsőzettel üdvözölték Szatvin), aki nagy megértéssel tanácsot adott, hogy problémáinkat elismeri, megérti, azoknak megoldásában segítségünkre kíván lenni. A való megismerkedés megérteti velünk a Szovjet Unió telemelkedésének, hatalmas teljesítő képességének titkát.

— Hadd köszönjem meg Molotov külügyminiszternek annak is (lekés taps) azt a meleg barátságot, amellyel moszkvai utunkat valószággal politikai eseményre emelte és hadd mondjak köszönetet a Szovjet Unió többi vezetőjének is, akikkel a tárgyalások során módunk volt érintkezni, az őszinte baráti megértésért. Nagymértékben volt segítségünkre a velünk utazó Puskin követ úr (nagy taps), akinek itt is köszönetet mondok azért a támogatásért.

Az angolszász hatalmak támogatása

— A moszkvai látogatás szilárd, kezdő lépésként tekinthető Magyarország külpolitikájában és azt mutatja, hogy a magyar demokrácia külpolitikája határozottabb és eredményesebb, mint az első világháború utáni forradalmi külpolitika volt. Felelős angolszász körök megértéssel vették tudomásul utunkat. Azok a sajtóhangok, amelyek ebben az irányban nem mindig jóindulattal nyilvánultak meg, nem azonosok a hivatalos körök véleményével. Egybékent eddig is megragadtunk és ezután is megragadunk minden alkalmat, hogy a két nyugati győztes nagyhatalomnak a támogatását, törekvéseinkhez szintén elnyerjük. (Taps.)

A szomszédainkról

— Nemcsak a nagyhatalmak megértésére törekszünk, de ösztönös és készséges nem vonható barátságot szeretnénk szomszédainkkal is. Azt szeretnénk, ha a régi, időnként való szembeállítás helyébe az együttműködés lépne. Ezért esetleg áldozatok is kell hoznunk mindnyájunknak, de az áldozathozatal a békétárgyalásokon áldásosabban fog kamatozni.

— Ugy érezzük, hogy a jugoszláv-magyar jószomszédi viszony szilárd alapokon nyugszik. Jugoszláv anyanyelvű nemzetiségűk jogainak biztosítására törekszünk. Minden törekvő-

sunk odairányul, hogy a határmentén előforduló visszaeseményeknek kemény kézzel elejét vegyük és a két egymást becsülő nép barátságát közvetlenebbé tegyük. Tito elnök úr demokratikus kormányzását sokra értékeljük és tiszteletben tartjuk a két ország közötti együttműködést.

— Románia felé is törekszünk a jó megértésre, azonban hogy ösztönös szólnunk, mindaddig rajtuk kívül álló okokból a hivatalos kapcsolatokat feladni nem tudtuk és reméljük, hogy az esetleges nagyhatalmi döntés után is a tisztán és zavartalan együttműködés biztosítva lesz közöttünk.

— Csehszlovákiával voltak differenciák, de nem mi támasztottuk őket és nem is rajtuk áll, hogy ezeket kiküszöböljük.

Csehszlovákia hét dunavidéki községet követel Magyarországtól

Páris, május 2. A párisi csehszlovák követ kedden Molotov szovjet külügyminiszternek három emlékiratot adott át, hogy terjeszse a külügyminiszterek értekezletére. Ezek az emlékiratok Csehszlovákiának azt a kérését tartalmazzák, hogy igazítsák ki a csehszlovák-német határt, szállítsák el a Szudéta-föld német lakosságát és juttassák vissza Csehszlovákiához azt a hét dunavidéki községet, amely azelőtt Csehszlovákiához tartozott, most azonban Magyarországot. (MTT)

A külügyminiszterek értekezletének keddi ülésén elvetették a

— Ha megbecsülést, segítséget, jó békét akarunk, akkor alá kell támasztanunk, szilárdra kell tennünk minden erőnkkel a demokráciát, annál inkább erősödik hitünk, a nagybatalmaknál annál inkább remélhetünk megértést is. Az új magyar külpolitika alapja a demokrácia, a magyar demokrácia, a magyar paraszt, a magyar munkás, a haradó értelmiségi ember szabad világa. Ezt ítélik meg és ezt értékelik Moszkvától Washingtonig és Londonig. (Nagy taps.)

Elsőnek Olcványi Imre szól hozzá a miniszterelnök beszámolójához. Hangsúlyozta, hogy a magyar nemzet számára egyetlen lehetőség, hogy külpolitikáját a Szovjet Unió felé irányítsa. Ezt indokolja jól fellogot; érdekünk, gazdasági helyzetünk, valamint erkölcsi szempontok is. Proletárdiktatúrától terjesztenek egyesek felelőtlen reményeket. Nincs jogom és okom kétségbevonni azt, hogy a Függetlenség Frontban egyesült pártoknak nincs más céljuk mint az, hogy a legerőteljesebben kiépítsék a magyar demokráciát és a magyar demokrácia pedig nem üri el az osztályuralmat.

Délirol visszacsatolására irányuló osztrák kérés, abban azonban meggyőződtek, hogy amennyiben Ausztria esetlegesen határkiszárazására terjeszt be igényt, azt fontolóra veszik.

A külügyminiszterek tanácsa úgy határozott, felkéri az olasz és jugoszláv kormányt, hogy küldjék ki képviselőiket az értekezlet pénteki ülésére, hogy az olasz-jugoszláv kérdéssel kapcsolatban ismerjessék kormányaik álláspontját.

A külügyminiszterek kedden elhatározták, hogy naponta kétszer ülnék össze.

Sztálin napiparancsa

Sztálin generalisszimus, mint a szovjet fegyveres erők minisztere május 1-én napiparancsot adott ki, melyben rámutat arra, hogy a második háború a szabadságszerető népek teljes győzelmével végződött.

A fasizmus legfőbb tüzfészkeinek kifüstölése és felszámolása gyökeres változásokat hoz magán után a világ népeinek politikai életében. A demokratikus mozgalom hatalmas lendületet nyert teret a népek körében. Ez az oka annak, hogy a népek nem akarnak tovább a régi rendszer alatt élni és a maguk kezébe akarják venni hazájuk sorsát, hogy a demokrácia uralmat szerezze be és harcra szálljanak az újabb háború szülő reakciós erőkkel szemben. Elszánt küzdelmet folytatnak ezért a béke és biztonság megszilárdítása érdekében.

A békéért és biztonságért folytatott küzdelem élvonalában a Szovjet Unió áll, amely döntő szerepet játszott a fasizmus leverésében és példásan teljesítette felszabadító hivatását. A Szovjet

Unió révén a fasizma iga aot felszabadult nemzetek számára megnyílt a lehetősége annak, hogy demokratikus elvek alapján építsék ki életüket és megvalósítsák történelmi törekvéseiket. Ezen az úton a Szovjet Unió baráti támogatására számíthatnak. A Szovjet Unió a háború hefejeztével megkezdte a békés, szocialista újjáépítést. A szovjet nép a legnagyobb lelkesedéssel veszi ki részét a békés munkából, amelyet a háború felbeszálított.

A napiparancs további részében az öt éves terv jelentőségéről, a Szovjet Unió fegyveres erejének éber készenlétéről és továbbképzéséről szól.

Fotó Horváth
Simonty-utca 1/b.

Elrendelie a kormány a kereskedelmi és iparkamarai választásokat

A kereskedelmi és iparkamara újalakításának sokat vitatott kérdésében végre döntés történt. A kormány kiadta a választások megartására vonatkozó rendeletét, melynek értelmében a választásokat az év december hó 31-ig országos szinten meg kell einteni.

A rendelet megalkotása és kiadása körül a debreceni Kereskedelmi és Iparkamarának vannak érdemei. Ugyiszlóvan az egész rendelettervezet Debrecenből került a minisztérium elé, amely a Kamara elgondolásait tette magáévá.

A rendeletnek egyik fontos része a választási eljárás egyszerűsítése. Nincs szükség a sok munkát igénylő választási névjegyzék összeállítására, hanem azt mellőzve, más személyi igazolással teszt lehetővé a választásra jogosultak szavazását.

Nagyjelentőségű a rendeletnek a 6. szakasza, amely intézkedik a kereskedelmi és ipari osztályon belül a kiskereskedők és kispárosok új csoportjának felállításáról. Ezzel a miniszter biz-

tostotta úgy a kispárosoknak, mint a kiskereskedőknek teljesen önállóan megalakítható csoportját s feleslegessé tette azt, hogy az iparosok külön kamarát, illetve a meglévő kereskedelmi és iparkamara ketté osztását kívánják. Ezen kispári csoport ügyszólván onálló érdekképviseletti szerve lesz az iparosságnak, melyen belül minden sérelmüket, kívánásukat, panaszait, tárgyalhatják s azok orvoslását igényelhetik.

A debreceni kamarai választásokra soronkívül megteszik a szükséges intézkedéseket. Megkönnyíti már a választások megtartását az a körülmény is, hogy a kiadott rendeletben előírt választási szabályzatot elkészítették, melyet jóváhagyás céljából fel is terjesztettek a kereskedelmi miniszterhez.

Az előmunkálatok elvégzése után a választásokat legvalószínűbben szeptember hó elején fogják megtartani. A debreceni Kamara lesz az első az országban, ahol az újalakulás megtörténik.

Péter-Pálkor nagygyűlést rendez a Független Kisgazda Párt Debrecenben

A Független Kisgazda Párt hajdúvármegyei szervezete június 29-én, Péter-Pál napján nagyszabású vármegyei gyűlést rendez Debrecenben. A demonstratív jellegű megmozdulás egyben a mezőgazdasági munka ünnepe is lesz. A megye és Debrecen parasztsága ünnepli ezen napon az aratás kezdetét, amikor 3si szokás szerinti

először esendül meg országos zszerte a határban a kasza. A nagygyűlés megrendezésének előkészületét a pártvezetőség már megkezdte, hogy a parasztsáadalom és a vele egy világméretű alapon álló városi polgárság méltóképpen megülje a mezőgazdasági munka és az aratás ünnepeit.

Május 1. Debrecenben

Május 1-ét az idén fokozottabb külsőségek között ünnepelte meg a két munkáspárt, a szakszervezetek s hozzájuk csatlakozva a Nemzeti Parasz Párt.

A szovjet hősi halottak emlékműveinek kegyeletes megkoszorúzásával kezdődött az ünnepély majd a felvonuló csoportok zászlók és jelmondatos táblákkal a nagyerdő Stalionba vonultak, hol népgyűlés volt. Laboncz András mondott megnyitó beszédet. Szenczi budapesti küldöt a Szociáldemokrata Párt nevében beszélt és méltatva a nap jelentőségét a teljes munkásságség megfermentésének szükségét hangoztatta. Kállai Gyula államtitkár, a Kommunista Párt részéről mondott beszédet. Szintén a munkásságségről beszélt és annak a reményének adott kifejezést, hogy a közös küzdelmek végén a két párt egyesülni fog. Kijelentette, hogy nem lehet elhallgatni azt, hogy éppen Debrecenben a munkásség-

ség körül bajok vannak, tehát éppen itt kell a munkásságségét sürgetni. Dr. Kondor Imre a Parasz Párt nevében beszélt.

Cserkaszin örnagy, az orosz városparancsok és a Vörös Hadsereg üdvözlését tolmácsolta. Rámuntatót arra, hogy az egész világ munkássága ünnepel ezen a napon. Eltette a független, demokratikus Magyarországot, a szovjet néo nagy vezérét Sztálin generalisszimuszt.

A megjelentek nagy ovációban részisítotték Cserkaszin örnagyot és az ünnepélyen szintén megjelent orosz városparancsokot. — Lekesen éljenezték a Szovjet Uniót és Sztálin generalisszimuszt. Több munkás dalárda szerepelt a gyűlésen, mely az Internacionálé éneklésével ért véget.

A gyűlés után a Nagyerdő arnyas fái alatt helyezkedtek el az ünnepők és tartott a népműveltség egészen az estéli órákig.

A népjóléti minisztérium is megkezdte a létszámcsoökkentést

Elsőnek a belügyminiszter, illetve a belügyminisztérium hajtja végre a tisztviselői létszámcsoökkentést a városi és vármegyei községi alkalmazottaknál. Itt már folyik is a munka és május 6-ig kell befejezni az előkészítő munkálatokat és utána dönt véglegesen a belügyminiszter. Most a népjóléti minisztérium kezd meg a létszámcsoökkentést a népjóléti minisztérium alá tartozó intézményeknél orvosok, OTI egészség-

ügyi, szociális alkalmazottaknál. Debrecenben dr. Vadász Sándor szociális főfelügyelő ennek a végrehajtója. Elsőfokon ő bírálja el, majd a polgármester és végül a Nemzeti Bizottság is letárgyalja és javasol, megtartandó, vagy leépítendő a tisztviselő. A népjóléti minisztérium alá tartozó tisztviselőknél alkalmazottaknál a létszámcsoökkentést május 15-ig kell végrehajtani.

Halász ékszerüzlet
újra megnyilt!
Piac-utca 22. A régi helyén.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Pénteken 6 órakor
Férjem, a gazember
Nagyszerű táncos operettjéjédszám

KAMARASZÍNHÁZ
Szombaton és vasárnap 6 órakor
K ö r h i n t a
K. Tóth Katalin vendégléltől, Kovács Teréz illéltől

Alaptalan híresztelések az adópengőről

A Gazdasági Főtanács hivatalosan közli: Az adópengő rendszer az ország gazdasági talpraállításának egyik fontos eszköze. Az adópengő rendszer megszűntetéséről terjesztett hírek nem egyebet közönséges spekulációs rémhíreknek. Komolytalan dolog az adópengőbetétek zárolásáról, vagy megszüntetéséről terjesztett hír is. Akik ennek a híresztelés-

nek hitelt adnak és szíve felmondják adópengő betéteiket, rosszul járnak. Az adópengőbetéteket a pénzügyi kormányzat garانتálása és ezek a betétek maradéktalanul rendelkezésre állnak a betétként. A közönség érdeke, hogy ne higgyen a spekulánsok rémhíresztelésének és legyen továbbra is bizalommal az adópengő iránt.

Hunyadi Béla ügye a vármegyei Nemzeti Bizottság előtt

A Kisgazda Párt más személyt küld a Bizottságba

Hajdú vármegye Nemzeti Bizottsága hétfőn reggel kezdte meg a köztisztviselők létszámcsoökkentésével kapcsolatos munkáját. — Naprend előtt dr. Kondor Imre miniszteri biztos kizárási indítványt tett dr. Hunyadi Béla ügyvéd, a Nemzeti Bizottság egyik tagja ellen. Rámuntatót arra, hogy hivatalos kötelessége a Nemzeti Bizottság összetételét is felülvizsgálni és kifogását kéri jegyzőkönyvbe venni függetlenül attól, hogy a Nemzeti Bizottság kizárja Hunyadi, vagy sem. Ezután részletesen ismertette kifogásait.

Hunyadi Béla internálva volt és ügye — mondotta — még ma sincs teljesen tisztázva. Az Ügyvédi Kamara közölte, hogy többszöri felszólításuk dacára Hunyadi nem kérte igazolását. Ezután Hunyadi politikai múltjával foglalkozva kijelentette Kondor dr., hogy a múlt rendszerben igyekezett Hunyadi több pártot kiszorítani. Hónapokkal ezelőt kérte felvételét a Nemzeti Parasz Pártba, előfeltételül kövte ki, hogy a párt bizonyos vármegyei állás elnyerésében támogatni fogja. Ezt a Parasz Párt nem fogadta el, sőt kijelentették, hogy ha más párt támogatja hasonló törekvéseiben Hunyadi, az ellen kifogással élnek. Olvsn előzmények után Hunyadi Béla nemzeti bizottsági tagsága ellen óvást kellett emelnie, mert ha köztisztviselő volna, ellen a B. listázást ki kellene mondani.

Deczki János, a Független Kisgazda Párt kiküldöttje szólt fel ezután. A párthoz — nem ilyen konkrét formában — de az utóbbi napokban szintén érkeztek hasonló hírek Hunyadi személyével kapcsolatban. Ezt a Kisgazda Párt vármegyei szervezetének elnöki tanácsa vasárnap fogja felülvizsgálni. Nem áll hatáskörben előre kijelentést tenni ez ügyben, de amennyiben a dr. Kondor Imre által felhozottak beigazódnak, pillanatig sem kétséges, hogy a párt megteszi a szükséges intézkedést. A maga részéről addig is, míg a kérdés tisztázódik hozzájárul ahhoz, hogy Hunyadi Bétát a Nemzeti Bizottság kizárja.

Mólmár József hangoztatta, hogy a Szakszervezet szintén hasonlókl. fogásokat emelt Hunyadi Béla ellen. Szabó István elnök a felszólalások után leszögezte, hogy a Nemzeti Bizottságba fontos, hogy a pártok teljesen megbízható egyéneket küldjenek. A helyzete megkönnyíti ebben az esetben Deczki János felszólalása, mivel így a bizottság egyhangúlag feltéri a Független Kisgazda Pártot, hogy Hajdú Béla helyett küldjenek más tagot a Nemzeti Bizottságba.

Torma Kálmán alispán javasolta még, hogy Hunyadi Béla ügyét tegyék át a vármegyei politikai megbízhatóságot igazoló bizottsághoz ezt azonban a bizottság tagjai nem tartották szükségesnek.

A nyirmártonfalvai emberhalál a Tábla előtt

A debreceni törvényszék a közelmúltban tárgyalta a nyirmártonfalvai emberhalál ügyét. Gombos János és fiatalkorú öccse Gombos Ferenc össze-szóialkozok Zöld Sándor hadifőszáblól hazatért legényvel, aki nősülni akart és borozás után együtt indultak el a násznagyon felkérni. Utközben a sötétben Zöld belekötött a Gombos testvérekbe és Gombos Jánost arculütötte. Gombos János bikaesökkel, korbáccsal sújtott feléje, míg a fiatalkorú kést rántott és szíven szúrta Zöld Sándort, aki az eset után pár perc múlva meghalt. A törvényszék Gombos Jánost 3 évi fegyházra, Gombos Ferencet 6 évi fegyházra ítélte. A Gombos testvérek ügyvédjük dr. Fényes Jenő révén megfellebbezték az ítéletet. A fellebbezéssel most foglalkozott a Tábla dr. Kádár István elnöklete alatt működő büntetőtanácsa és megváltoztatta a törvényszék ítéletét.

Gombos Jánost felmentette a vád és következményei alól, míg Gombos Ferenc büntetését 5 évi fegyházra szállította le. A felmentő ítélet jogerős, Gombos Ferenc ügyében a Kuriához fellebbezett a védő.

Palesztina kérdése

Az angol-amerikai Palesztinabizottság egyhangú állásfoglalása alapján létrejött jelentés ajánlja, hogy szakszer zsidónak engedjék meg még ebben az évben Palesztinába való bevándorlást. Javasolja tovább, hogy Palesztina kormányzását továbbra is tartassák fenn a mostani mandátumos rendszerrel mindaddig, amíg az Egyesült Nemzetek védnöksége alatt meg nem valósul az új gondnoksági egyezmény. Palesztinának esetleg olyan államot kell átalakulnia, amely egyenlően megoldja a muzulmánok, zsidók és keresztények érdekeit.

Benes a jövő háborújáról

Prága, május 2. (AFP) A jövő háborúja, amennyiben sor kerül rá, a szó szoros értelmében a nemzetek háborúja lesz, mondotta Benes a csehszlovák parlament küldöttsége előtt. Noha rándent el kell követnünk a háború megakadályozásáért, fel kell készülni minden lehetőségre. Uj fegyvereket kell árnyitnunk és ki kell képeznünk magunkat az újfajta harci módszerekre.

Tanári bűnevezések

A miniszterelnök előterjesztésére a köztársasági elnök dr. Szondy György és dr. Vajthó László állami gimnáziumi tanács tanárokat 1945 dec. 1-én bállyai az V. fizetési osztályba ki-nevezte.

Milliók bélyegeket

Milliók értékjelzésű bélyegeket bocsátott ki május elsejével a posta. A bélyegek értékjelzése 1, 2, 3, 4 és 5 millió P. Az 1 millió bélyeg színe piros, a 2 millióé kék, a három millióé barna, a 4 millióé szürkés zöld, az 5 millióé pedig ibolyaszínű.

Hírek hadifoglyokról

Az alábbi debreceni lakosoknak levetült van a Magyar Vöröskereszt tudósító osztályán (Hatvan utca 6. sz. I. emelet).

Balogh Istvánné fogtechnikus neje, Szankay Gyula (Arany János utca 51), Urbán Gyula (Arany János utca 51), Sántai Józsefné (Irén utca 2), Marsányi István mézeskalácsos (Csapó kert, János vagy Kínási utca), Dudás Imre autószerelő (Káson utca 6), Szabó Erzsébet és Szabó Lajosné (Csoka utca 7), öv. Meszner Károlyné (György utca 2), Kiss Mária (Csapó kert utca 4), Glant Károlyné (Honvédtemető utca 45B), Tarsai Gaborné (Dorottya utca 7), Palkov István (Budai Északi utca 45), Horváth Gáborné (Kossuth utca 15), öv. Kálmán Bálintné (Baranyi utca 20), Lengyel László (Rakovszky utca 40), Kós Sándor (Domokos Lajos utca 14), Gitta János (Kerekes utca 33), dr. Bátori Sándor (Péterfia utca 42), Czifkó Diósgyőri Kálmán (Werbecey utca 2), Szabó Mihályné (Sas utca 4), Filpó Endre (Nyil utca 135), Géder András (Osapó utca 103), dr. Pukánszky Béla (egyetem), Sipos Mária (Honvéd utca 15), Gárgely Alajos (Kömlőcsy út 62), Udvary Katalin (Sínay Miklós utca 35) és Buray Sándor (Vár utca 32).

Görögország bejelentette a párisi külügyminiszteri értekezleten jóváteletti igényét Németországgal, Olaszországgal, Albániával és Bulgáriával szemben.

MOZIK MŰSORA

PETŐFI MOZGÓ. Nagyszerű magyar film. „Egy szív megállt” Karády, Uray, Nagy István főszereplésével. Uj amerikai és magyar híradó. — Előadások: 5, 7, 9, vasárnap 11 órakor is.

APOLLO MOZI: „Moszkva kék ege” a legszebb orosz színmű. — Előadások kezdete délután 3, 5, 7, vasárnap délelőtt 11 órakor is.

Aranyéret, színtérel, brilliánsáért magas árat ér el
Stassik Lajos
Ékszerészaél, Piac u. 58.

Pigniczky István
chronometer és műóras
Órajavítás
áranvételés
Piac-u. 69. Megyeházszal szemben.

FIGYELEMI
VESZÉK: Törött varógép, rádió, karképár, gramofon alkatrészeket.
Horváth Tihomér műszerész m.
Deák Ferenc-utca 9.

Kalapja
Hj. DALMI kalaposmester
Vár-u. 2. (Csapó és Vár-u. sark.)
piszkos, formálan, szakszerűen tisztítja, formázza

„Terka“ kozmetika
Miklós-utca 4.
Egyéni arcápolás. Biztos hatású széplítő kurák.

Férfi
ING anyag
készben,
méret után is. **FRANK**

H I R E K

Sokba kerül a halál is

A Köztetők díjazását újból emelték, az emelés általában ötszörös-hatszoros. Az árak sima pengőben fizetendők. A ravatalozónál a legolcsóbb az alagsori hely 16 millió, a legdrágább a díszravatalozó, ennek az ára 220 millió. A sírhelyeknél a legolcsóbb 30 millió, I. osztályú 180 millió, a legdrágább családi sírhely egymilliórd 160 millió. A sírásás díja átlag 27 millió, a harangozás díja 5 millió, az orgona használata 28 millió. A legolcsóbb temetés általában 70-100 millióba kerül.

Az adópengő május 3-ra 780 pengő.

A földművelésügyi miniszter rendeletileg megerősítette az országos mezőgazdasági munkabérmegállapító bizottságnak a mező, szőlő, gyümölcs és kertgazdasági munkabérek újabb megállapítására vonatkozó határozatát. A rendeletben lefektetett irányelvek alapján a vármegyei munkabérmegállapító bizottságok állapítják meg a köztetőkben érvényes legkisebb és legnagyobb munkabérek, amelyekből a gazdák és a munkavállalók szabadon egyezkedhetnek.

Javul a villamosközlekedés. A Helyi Vasút május 2-től az eddigi öt köcsi helyett nyolc köcsit járathat a város engedélye alapján, ami lényegesen javítja a villamos forgalmat.

A tejparosok április 1. és 30. között beszolgáltatott köteles tejet hírtelneként 580 ezer pengővel, a szabad tejet legfeljebb 1,700,000 pengővel tartoznak a termelőkkel elszámolni. A tejmegállapító bizottság április 30-tól a beszolgáltatási köteletség alá tartozó tejtermelői irányárát 1,920,000 pengőben, a szabad tejtermelői irányárát pedig 3,840,000 pengőben állapította meg.

A debreceni népbíróság igazolásokkal foglalkozó tanácsa Körtvélyesi László törzserőster ügyében helyben hagyta az igazolóbizottság állásfoglalását kimondó határozatát. Varsányi József hajdunánási rendőrfőhadnagyot az igazolóbizottság állásfoglalására ítélte, mivel feljelentésük szerint a gertőzáránál túllépte hatáskörét. A népbíróság megsemmisítette a határozatot és igazolta megállapítva azt, hogy a feljelentések nem rá vonatkoznak. Három ügyben elnapolták a tárgyalást, mert egyik tanu már harmadszor idézésre sem jelent meg, ezt a tanut most rendőrség útján kötelezik a megjelenésre.

Internálta a debreceni rendőrség politikai osztálya Kondorosi János esendőszakaszvezetőt és Molnár Bertalan esendőfőtörzserősterrel igazolási eljárásuk lefolytatásáig. A rendőrség felkéri azokat, akik politikai magatartásukra nézve adatok birtokában vannak, jelentkezzenek a politikai osztályon tanukihallgatás végett.

Feszítővasas beütő feltörte Pándy György Bagoss György-tér 1. szám alatti kamrájának ablakát és onnan nagyjértékű élelmiszert lopott.

Orvosi hír. Dr. Boldisár András sebész-kézikönyv tanácsvezetői rendelését megkezdte Péterfia-u. 16.

Imarend a Kápolna-utcai templomban. Péntek este 7.40 óra, hitzónoklatot tart dr. Weisz Miklós rabbi, szombat reggel 7.30 ó. közben barmlevő avatás, délután 5. este 8.35 ó. Hétköznap reggel 6.45 ó., este 8.10 ó.

Németország amerikai övezetében tartott közéleti választások végeredményét most tették közzé. Ezerhat százalékarányban kifejezve a keresztény demokráciák az összes szavazatok 54, a szocialdemokraták 32, a kommunisták pedig 6 százalékát kapták meg.

Felhívás. A földreform során sérelmet szenvedett zsidó kisbirtokosok sérelmeinek orvosolása tárgyában az Országos I.rod. által tartandó értekezletre kiküldtünk tájékoztatása céljából felhívjuk az érdekelteket, hogy panaszukat f. évi május hó 3-án délután 3-6 óráig hivatalunkban (Bajcsy-Zsilinszky-u. 26. sz.) személyesen vagy írásban adják elő. Az elnökség.

A Pályafenntartás Szakszervezetének Kultúroportója május 4-én szombaton este 8 órától reggelig tartó táncal egybekötött kultúrelőadást rendez a DVSC Diószegi-úti sportcsarnokában, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk. Az előadás bevétele a vasutas árva- és félévesgyerekek felnevelésére fordítjuk. Belépődíj nincs, műsormegváltás kötelező. Rendezőség.

A 120 órás női szabóipari szakrajz tanfolyam f. hó 6-án d. u. 5 órákor kezdődik meg a városi iparisiskolában.

A 120 órás férfi szabóipari szakrajz tanfolyam f. hó 6-án h. t. 5 órákor kezdődik meg a városi iparisiskolában.

Böhm Vilmos. Magyarország stockholmi követe május 1-én Stockholmba utazott, hogy állomáshelyét elfoglalja.

Parafa szandált nagy választéban szép kivitelben legolcsóbban a készítőjénél Ökrös, Sas u. 1. sz.

Tanuljon és taníttassa gyermekét magyar notát cigányosan zongorázni. Jelentkezés Darabos 37. 1-2-ig.

Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában májustól tanfolyamkezdés. Vonatkedvezmény. Államvizsga. Plac 55. Lincolumházban.

Halkész ékszerüzlet újra megnyitott. Plac u. 22. (A régi helyen.)

Az 50 órás ipari közgazdasági és gazdasági ismereti mestervizsgát előkészítő tanfolyam f. hó 6-án, hétfőn d. u. 4 órákor kezdődik meg a városi iparisiskolában. Mind a három tanfolyamra még jelentkezéseket felvesz az ipari tanfolyamok helyi vezetője. (Burgundia-u. 1. sz.)

Új villamosjegy-árak. Május hó 3-tól, péntektől kezdődően a szakasz és gyermekjegy árát 3 millió pengőre, a vonal-, és állólégy árát 4 millió pengőre emeljük fel. DHV Üzletigazgató-ság.

Május 24-ig lehet beadni a pályázatot a Csokonai színházban. A beérkezett pályázatokat május 25-én bontják fel.

A pénzügyi közalkalmazottak szakszervezete f. évi május hó 4-én délután 4-9 óráig a Kereskedő Társulat dísztermében jövedelnyelős műsoros táncelőadást rendez. Vendégeket szívesen látunk. Pontosan kezdünk.

A háztelügyelők jogi viszonyára és díjazására vonatkozó városi szabályrendelettervezet szerint a háztelügyelők díja a lakbér-adó 5 százaléka lesz. A szabályrendelet akkor lép életbe, ha azt a városi közgyűlés elfogadja és a helyigminiszter jóváhagyja.

Simai gyorsíróiskolában állandó beiratkozás. Esti tanfolyam Államvizsga. Plac-u. 73.

Mar háért vagy disznóért, lovat vagy pénzt fizetek.
Apaffy-utca 2. szám.

ARANY beváltás
ENGEL ékszerésznél
Benyáts áruházban

Mivel fizessük a lakbért?

Érdekes kérdés foglalkoztatja a debreceni pénzügyi hatóságokat és a jogászvilágot. A hivatalos lap legutóbbi számában megjelent a kormány rendelete, melynek alapján a jelenleg forgalomban lévő 5, 10, 20, 50, 100, 500 és 1000 pengős bankjegyeket május 18-ig be kell szolgáltatni a Nemzeti Bank fiókjaitól. Ezeket a kis címletű bankjegyeket már május 6-ika után sem magánosok, sem köz- és magánpénztárak nem tartoznak elfogadni, mert azok többé nem képeznek törvényes fizető eszközöket.

E forgalomból kivont bankjegyek nagy nehézségeket okoznak most a lakbérfizetéseknek. Mint tudvalevő a lakbérket még a régi, 1939 szeptember 1-i alapon rögzítette a kormány. A lakbért így fizették a háztulajdonosoknak, akik a pénz elértéktelenedése miatt sok esetben már az utóbbi hónapokban nem is fogadták el az értéket vesztett apró címletű pénzeket. Az érvényben lévő lakbérabszolyant szerint a háztulajdonosoknak nem szabad a rögzített bérnél magasabb összeget elfogadni, mert ez kihágást képez, viszont most már a legkisebb címletű fizetési eszköz a tízezer pengős. A debre-

eni pénzügyi hatóságoknál érdeklődésünkre a következő tájékoztatást adták ezzel kapcsolatban:

A házbérek fizetése körül kétségkívül zavart okoz az, hogy a kis címletű bankjegyek a forgalomból kivonattak. A lakbér-adót ez természetesen nem érinti, mert az adópengőben kell továbbra is fizetni. A lakók és a háztulajdonosok közötti jogviszonyt erősen érinti ez a kérdés, melynek megoldására illetékes helyen már történnék lépések. Mint értesülünk a megoldás módja az lesz, hogy a házbérek, tekintettel arra, hogy kis összegekről van szó, valorizálni kell majd fizetni és pedig adópengős alapon, ami nem fog senkire sem nagyobb megterhelést jelenteni.

Jogászai megítélés szerint a lakbérek rendezését sürgősen meg kell oldani azért is, mert a házbérfizetések hátrédeje a hó 5-ik napja. Amennyiben a fizetés teljesítése eddig nem történik meg, a háztulajdonosoknak jogukban áll felmondással élni. Jogászai körökben is úgy tudják, hogy a lakbérek adópengőben való fizetéséről szóló rendelet kiadása a közeli napokban várható.

Nagy a termés a Tiszántúlon

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarához most érkeztek be a termés kilátásokról szóló jelentések, amelyek egyértelműen nagy károkról szólnak. Hatalmas területeken megsemmisültek az őszi vetések. Ennek oka a hótakaró hiánya volt egyrészt, másrészt a vetésekben a rágcsálók okoztak pótolhatatlan pusztításokat, azonkívül a csapadék hiánya is nagy kárt okoz. Az átlagos becslés szerint a kár 60-80 százalék. A kár következtében sok helyen a földet újból kell szántani és tavaszi vetéssel ellátni. Ez a munka folyamatban van. A gazdák nagy része kukoricát vet el az újra vett földeken. A Kamara megállapítja, hogy a vártanál károk nagyobb mértékben a termés kilátásokat s ha aratásig a megmaradt őszi vetést az időjárás viszonyok javulása kedvezőbbé

nem teszi, akkor a termés eredmény a tavalyi átlagnak nem sokkal lesz felette.

A községekből számos panasz jött a Kamarához az állattalomány nagymérvű csökkenése miatt is, ami nagyban hátráltatja a mezőgazdasági munkálatok elvégzését. A mezőgazdasági és ipari eserekről körül is nehézségekről panaszok érkeznek a községi előjáróságok. A falu népe kimerült azokból a termelvényekből, amelyek az ipari áruk, ruházati cikkek, textilárk esérének alapját képezik s így ezekhez a közgazdasági dolgokhoz nem járhatnak. Mergalmat indítottak, hogy az ipari cikkek most kápija meg a falu s annak ellenértékét a termés betakarítása után szolgáltatásuk be. Ely irányú felhívást tesz a Kamara a közellátásügyi miniszterhez.

Ünnepélyesen üzembe helyezték a Villanygyár új kazánját

A Debreceni Világítási Vállalat munkái áldozatkész erejével elkészítette a harmadik nagy kazánt az újépítési verseny keretében. A kazán lényegesen javítja az áramszolgáltatási lehetőséget.

A harmadik kazán üzembe helyezése ünnepélyesen történt meg. A munkások nevében elsőfokú Körös-társaság István főgépész, majd Lőkös Károly igazgató üdvözölte a megjelenteket és vázolta a munkások díszes teljesítményét. Ezután Szabó Kalmán polgármester mutatót rá, hogy a Villanygyár munkásai példatadom járnak elől, hogy a romokat eltakarítva biztosítsák a gazdasági vérkeringést. Majd Öry István főispán hangoztatta, hogy összetartásra, egységre van szükség, egymás megbecsülésére, ez biztosítja az építő munkát. Sass Sándor, az üzemi bizottság elnöke, majd Biró Béla főgépész beszélt ezután és műszaki szempontból ismertette a kazánépítkezés jelentőségét. Több felszólalás után utóljára dr. Hollóssy Andor tisztifőorvos hangoztatta, hogy a szeretet fűzze össze a

munkásokat a további újáépítésre.

A kazánhoz szerelési munkájánál elsősorban Makon Henrik pesti kiküldött főszereplő és Erdélyi Sándor, Sarkadi Sándor és Vigh Lajos munkásokat illeti teljes elismerés. Az üzembehelyezési ünnepélyen megjelent a városi tanács teljes számban.

KÖZÉRDEKŰ LEVÉL

A legtöbb adót a hónap 5-ig kell befizetni az elsejére érvényes adópengőben. Május hónapban a befizetésre szánt öt naphoz kétfő nem számít, lévén május 1. hivatalos ünnep, 5-ig pedig vasárnap. Kérjük az illetékeseket, legalább két nappal hosszabbítsák meg a befizetési határidőt, vagyis annyival, amennyi idő ebben a hónapban kissejt. Több adófizető.

Elsőrendű kőmentes darabosmész és cement legolcsóbban beszerezhető kukoricáért is. Pesti-utca 3.

Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek Sas-utca 2. szám.

A KISGAZDA PÁRT HIREI

A PÉNZÜGYI ÉS GAZDASÁGI BIZOTTSÁG ma, pénteken délután 4 órákor ülést tart.

A DEBRECENI ELNÖKI TANÁCS szombaton délután 4 órákor ülést tart.

A VÁRMEGYEI ELNÖKI TANÁCS ülése vasárnap délelőtti 9 órákor kezdődik a központban. Mind a vidéki, mind a debreceni tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

TÁNC vasárnap délután 5 óráig kezdődik a nagyteremben.

154 kereskedő ellen indult eljárás, mert a pénzdézsma álhírre bezárták üzletüket

Beszámoltunk arról, hogy a debreceni rendőrkapitányság új vezetője milyen példamutató eréllyel lát el kedden az újabb pénzlebeglyogásról elterjedt hírekre üzleteket bezáró kereskedők ellen. Utasítására a detektívek sorra járták az üzleteket, figyelmeztették a tulajdonosokat a bezárás következményeire, ahol pedig már nem volt ott a tulajdonos, nevüket felírták és ellenük megtették a kihágási feljelentést. 154 kereskedő ellen indult meg az eljárás, mert április 30-án a pénzdézsma híreire bezárták üzletüket. A rendőrség vezetője ezután hívta fel a figyelmet arra, hogy hasonló eset megismétlődése esetén az üzleteket záró előtt bezáró kereskedők ellen internálási eljárást tesznek folytatásba.

Halálmenet évfordulójára

Most egy éve történt Auszriában. Hétszázötven, szerencsétlen deportáltat hajtottak az országúton. 1945 május 3-án a csapatok lemaradt, az országúton fáradtan magukat vonzóuló kimerült emberek SS katonák összedűzték és betörték Persenbeug községbe és ott legyilkolták őket.

Sok debreceni volt közöttük. Ulmanok, özv. Mandelék, Feldmészerek, Bergerek s ki tudja, még kik, kiknek egyetlen bűne az volt, hogy zsidók voltak.

Ezen község közelében lakó Máriaferli róm. kat. pap, dr. Wechsbaum József, ki Jézus Krisztus derék papjának mutatja magát e borzalmas időkben, ki e sorok íróját feleségével meg nem alkuvó, meg nem hátráló igaz keresztényi hittel, magatartással megmenti meg, írja, hogy Persenbeugban volt s látta ezen szerencsétlenek sirbantját, melyen ezen felírás van: Itt van eltemetve 223 magyar zsidó, kiket SS banditák 1945 május hó 3-4 éjjelén legyilkoltak.

Persenbeug is a szörnyűségek egyik állomása volt, egy borzalmas lányszeme annyit meg annyit irtózatnak, hol esődot mondot az emberi ész. Mathausen, Dachau, Auschwitz börtönökben az emberi gonoszoknak.

Jak. Andor.

GYÁSZROYAT

Benedek Gyula asztalos temetése ma fél 4 órákor lesz a Köztetőkben.

Varga Kozma Klárka
13-ik havában elhunyt. Temetése ma délután 4 órákor lesz a Köztetők díszravatalozójában. Elhunytát gyászolják bánatos szülei Varga Kozma Béla nejevd. Pilibáth Erzsébetek, nagyszülei, valamint kiterjedt rokonság. Lakás: Szechenyi utca 19. — Bartha vállalat.

Kiss János
Tüvörös 22-ik évében elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órákor lesz a Köztetők díszravatalozójában. Gyászolják: Bánatos édesanyja, testvérei, sógor-sága és kiterjedt rokonság. Lakás: Kunhalom utca 29. Bartha vállalat.

Napvédő szemüveg különlegességek
KLEIN LÁSZLÓ
látészerszítől
Piac-u. és Simonffy-u. sarok.

